T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 26021
Tarih : 1-03-2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2023 16:18
Sayı: E-120.10-1175708

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş'ta meydana gelen 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki iki depremin yarattığı büyük yıkım sonucunda 44 binin üzerinde insan hayatını kaybetmiştir. Yüz on beş binin üzerinde insan yaralanmış, yüzbinlerce insan evsiz kalmıştır. Depremin sonuçlarına ve deprem sonrası yapılan arama kurtarma ve yardımlardaki yetersizliklere bakıldığında genel olarak yeterli bir afet planlaması olmadığı gibi engelliler için de önceden hazırlanmış bir afet planlamasının yapılmadığı görülmektedir. Üstelik depremler çok sayıda kişide de kalıcı engeller yaratmıştır. Deprem bölgesinde engelli bireylerin yaşadıkları sorunların araştırılması, ihtiyaçlarının belirlenmesi, arama kurtarma çalışmaları sırasında yaşanan eksiklerin tespiti, alınacak tedbirler ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

28.022.2023

Musa PİROĞLU

İstanbul Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2023 16:18
Sayı: E--120.10-1175708

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihlerinde Maraş merkezli yaşanan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ illerini de çok ağır boyutlarda etkileyen depremlerde 44 binin üzerinde insanın yaşamını yitirdiği, 115 bini aşkın insanın yaralandığı resmi verilerle açıklanmıştır. Yıkık veya yıkılma riski olan bina sayının 130 bin civarında olduğu ifade ediliyor. Deprem nedeniyle yüz binlerce insan yaşam alanlarını terk edip çevre illere göç etmek zorunda kalmıştır.

Maraş'ta meydana gelen ve 11 ilde yıkıma neden olan depremlerde, bu kadar çok insanın yaşamını yitirmesi, yaralanması, evsiz kalması, köylerin şehirlerin neredeyse yok olması; deprem sonrasında yardım ve kurtarma çalışmalarında geç kalınması, yetersizlik, koordinasyonsuzluk önceden hazırlanmış bir afet planını olmadığını bizlere göstermektedir. "İnsanı deprem değil bina öldürür." gerçeği bilinmesine rağmen ve önceki depremlerden çıkarıldığı söylenen derslere rağmen ne yazık ki gerekli önlemler yine alınmamıştır. Engelliler için de önceden hazırlanmış bir afet planlaması olmadığı ortaya çıktı. Üstelik depremler çok sayıda kişi de kalıcı engeller de yarattı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 31 Aralık 2021 tarihli verilerine göre ülke genelinde 5 milyon 841 bin 180 engelli yaşıyor, ancak engellilik alanında çalışan örgütler bu rakamın doğruluğuna güvenmiyor. Türkiye'de yaklaşık 10 milyon engelli olduğu tahmin ediliyor. Bunların yaklaşık 980 bini depremin etkilediği illerde yaşıyor. Deprem sonrası arama kurtarma çalışmalarında ve barınma, hijyen, sağlık gibi ihtiyaçların karşılanması için yapılanlara bakıldığında engellilere ilişkin ise hiçbir hazırlık yapılmadığı görülmekte.

Afet durumlarında engellilere yönelik kurtarma faaliyetlerinin nasıl olacağına dair hiçbir planlama yok. Sanki engelliler ilk gözden çıkarılacak gruplar olarak görülüyor. Bu eksiklik yardım faaliyetinde de kendini gösterdi. Acil ihtiyaçlar sıralanırken engellilerin medikal ihtiyaçları gündeme getirilmedi. Bu durum, sağlamcı zihniyetle hareket eden iktidarın engelli politikasının ta kendisidir. Normalde toplumsal hayat içinde görmediği ve kaderine terk ettiği engellileri böyle olağanüstü durumda da yok saymıştır.

Engelli bireylerin zor edindikleri medikal araç ve gereçlerin normal koşullarda devlet tarafından ücretsiz verilmesi gerekir. Elden çıkma sağlıksız ürünler değil, gerçekten insanların ihtiyacı olan sağlıklı ortopedik ürünlerin ya da protez ihtiyaçlarının hızla karşılanması gerekiyor.

Arama-kurtarma çalışmaları sırasında işitme engellilere, konuşma engellilere, otistik olduğu için konuşamayan, iletişim kuramayan insanlara ve ana dili Türkçe olmayan insanlara yardım ulaşmasında

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2023 16:18
Sayı: E-120.10-1175708

ciddi sıkıntılar yaşandığı gelen bilgiler arasında. Çünkü dışarıdan 'Sesimi duyan var mı?' diye seslenildiği zaman işitme engelli birinin o sesi duyması ve ona yanıt vermesi mümkün değildi.

Enkazdan çıktıktan sonra ya da hiç enkaz altında kalmayan otizmli bireylerin barınma sorununu onların özel durumuna göre çözmek gerek. Onlar aileleriyle birlikte sessiz, sakin bir yer istiyorlar ve özellikle kendi eski alışkanlıklarının devam etmesini istiyorlar.

Çadırların, konteynerlerin bedensel engelli, ortopedik engelli kişiler, tekerlekli sandalye kullanıcıları için zaten erişilebilir olması gerek. Afet alanlarında erişilebilir tuvaletler olması gerek. Yüzde 99 ya da yüzde 100 engelli çocuklar var. Tamamen zihinsel ve bedensel engelliler. O çocuklar için de yine düzgün bir yatak gerekiyor.

115 bini aşkın insanın yaralandığı depremde yeni engelli olan kişiler olacaktır. Uzuv kaybı, yeti kaybı çok fazla olacak. Bu süreçte sivil toplum örgütlerine, devlete, alandaki uluslararası örgütlere, Birleşmiş Milletler gibi, büyük sorumluluklar düşüyor. Rehabilitasyon ve psikososyal destek ağı kurulması gerekli. Ayrıca depremden zarar gören bölgelerde kaç engelli bulunduğunun tespit edilmesi gerekiyor.

Engelli bireylerin hem arama kurtarma sırasında hem de çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması konusunda yaşanan eksikliklerin tespit edilmesi ve bu eksikliklerin ortadan kaldırılması için meclis araştırılması gerekmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2023 16:18
Sayı: E--120.10-1175708

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	